

**ปัญหาการตรวจสอบและถ่วงดุลการสะกดรอยด้วยเครื่องมือสื่อสารโทรคมนาคม
และเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วม
ในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 มาตรา 21¹**

ธนภรณ์ สีหะวงศ์²

จากการศึกษาปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการสะกดรอยโดยใช้เครื่องมือสื่อสารโทรคมนาคมและเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ หรือด้วยวิธีอื่นใด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงระบบการดำเนินคดีอาญา แนวคิด หลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวกับการ การแสวงหาพยานหลักฐานซึ่งคำนึงถึงหลักการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ต้องสอดคล้องกับหลักความได้สัดส่วน โดยการที่รัฐจะจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนได้นั้นจะต้องเป็นการกระทำที่ได้สัดส่วนและเท่าที่จำเป็นภายใต้กฎหมาย ต้องมีการชั่งน้ำหนักผลประโยชน์ที่ได้อย่างยุติธรรม สามารถป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และทันต่อการพัฒนา รูปแบบลักษณะของการกระทำความผิด เพราะฉะนั้นการสะกดรอยโดยใช้เครื่องมือสื่อสารโทรคมนาคมและเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ หรือด้วยวิธีอื่นใด จึงถือเป็นการรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่สามารถระบุตัวผู้กระทำความผิดได้ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญเพื่อใช้ในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม พนักงานสอบสวน จึงถือเป็นองค์กรแรกที่เข้าไปเกี่ยวข้องตั้งแต่ความผิดเกิดขึ้นจึงต้องมีการกระทำที่โปร่งใส สามารถถ่วงดุลตรวจสอบได้ โดยกำหนดแนวทางและมาตรการทางกฎหมายเพื่อใช้เป็นแนวทางในการป้องกันและปราบปรามปัญหาอาชญากรรมที่เป็นคดียุ่งยากซับซ้อน

ทั้งนี้ เพื่อความสงบเรียบร้อยของประเทศและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการศึกษาอิสระ เรื่อง ปัญหาการตรวจสอบและถ่วงดุลการสะกดรอยด้วยเครื่องมือสื่อสารโทรคมนาคมและเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 มาตรา 21 โดยมีที่ปรึกษา คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฐาตุร ศิริยุทธ์วัฒนา และคณะกรรมการสอบ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชรินทร์ เทพสุเมธานนท์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สลิล สิริพิฑูร

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

จากการศึกษาทำให้ทราบว่ากฎหมายเกี่ยวกับปัญหาการตรวจสอบและถ่วงดุลการสะกดรอยด้วยเครื่องมือสื่อสารโทรคมนาคมและเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 มาตรา 21 ยังไม่มีการบัญญัติหลักเกณฑ์การบังคับใช้กฎหมายที่ชัดเจนและคลุมพอนื่องจากมาตรา 21 นั้นได้มีการบัญญัติการบังคับใช้กฎหมายให้เป็นไปตามข้อบังคับที่อัยการสูงสุดกำหนด เกิดเป็นปัญหาทางกฎหมายในไม่ความชัดเจนรัดกุมและความครอบคลุมพอนในการบังคับใช้ส่งผลถึงอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐในทางปฏิบัติที่มีมาตรฐานการบังคับใช้ในระดับที่แตกต่างกัน เกิดเป็นปัญหาทางกฎหมายในการนำมาบังคับใช้ ซึ่งเป็นปัญหาและเป็นข้อบกพร่องอยู่หลายประการ โดยสรุปได้ ดังนี้

ประเด็นปัญหาที่หนึ่ง ปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการขออนุญาตสะกดรอย

ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 มาตรา 21 ให้ไปบังคับใช้ตามข้อบังคับที่อัยการสูงสุดกำหนด ยังไม่มีการบัญญัติหลักเกณฑ์การบังคับใช้กฎหมายที่ชัดเจนและครอบคลุมพอน นำพาให้เกิดความเหลื่อมล้ำในทางปฏิบัติ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 มาตรา 21 กำหนดไว้เพียงให้การสะกดรอยผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิดหรือจะกระทำความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติสามารถดำเนินการได้โดยพนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้จะขออนุญาตเพื่อให้มีอำนาจในการสะกดรอยจากอัยการสูงสุด หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายต้องเป็นข้าราชการอัยการชั้น 3 ขึ้นไป หรือข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งประเภทบริหารตำแหน่งประเภทอำนวยการตำแหน่งประเภทวิชาการระดับชำนาญการขึ้นไป หรือตำแหน่งประเภททั่วไประดับอาวุโสขึ้นไป หรือข้าราชการตำรวจตำแหน่งตั้งแต่สารวัตรหรือเทียบเท่าขึ้นไป หรือข้าราชการทหารตำแหน่งตั้งแต่ผู้บังคับกองร้อยหรือเทียบเท่าขึ้นไป

ทั้งนี้ การขออนุญาตและการดำเนินการในการสะกดรอยให้บังคับใช้ตามข้อบังคับของอัยการสูงสุดกำหนดโดยผู้ขออนุญาตสะกดรอยต้องทำเป็นหนังสือระบุเหตุผลความจำเป็นเพื่อสืบสวน จับกุม แสวงหาและรวบรวมพยานหลักฐาน รวมทั้งระบุเครื่องมือ อุปกรณ์ วิธีการ และระยะเวลาในการดำเนินการพร้อมรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง และให้อัยการสูงสุด หรือผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเป็นผู้มีอำนาจอนุญาต ซึ่งเป็นการพิจารณาอนุญาตจากผู้บังคับบัญชาของหน่วยงานภายในองค์กรเดียวกัน ขาดกลไกในการตรวจสอบถ่วงดุลการพิจารณาอนุญาตจากหน่วยงานภายนอกที่อาจจะก่อให้เกิดความไม่โปร่งใส และไม่เป็นธรรมอันอาจส่งผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนที่ถูกสะกดรอยหรือบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องได้

ประเด็นปัญหาที่สอง ปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการพิจารณาอนุญาตให้สะกดรอย

ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 มาตรา 21 ไม่ได้มีการบัญญัติการบังคับใช้กฎหมายในเรื่องการพิจารณาอนุญาตเหตุจำเป็นอย่างหนึ่งอย่างใด

หรือในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉิน หรือในกรณีที่มีเหตุจำเป็นเร่งด่วนในการสะกดยไว้แต่อย่างใด มีเพียงมาตรา 21 ที่ให้มีการบังคับใช้ตามข้อบังคับที่อัยการสูงสุดกำหนด ซึ่งก็ได้มีบทบัญญัติการบังคับใช้ในข้อ 8 (1) - (3) เท่านั้น จึงเกิดเป็นปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่ชัดเจนและครอบคลุมพอ ทั้งยังก่อให้เกิดปัญหาในการสะกดยของพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ เช่นปัญหาการสะกดยในเรื่องของอำนาจหน้าที่หรือวิธีการในทางปฏิบัติที่อาจก่อให้เกิดความไม่ชอบด้วยกระบวนการทางกฎหมาย ในขณะที่หากยังไม่มีบทบัญญัติกฎหมายรองรับการใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในทางปฏิบัติด้วยแล้ว กระบวนการสะกดยโดยชอบด้วยกฎหมายนั้นก็เป็นไปได้ยาก เนื่องจากการประกอบอาชญากรรม โดยเฉพาะในลักษณะองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ที่มีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อความสงบเรียบร้อยของสังคมโดยรวม หากมีเหตุฉุกเฉินหรือมีเหตุจำเป็นเร่งด่วนเกิดเหตุภัยอันตรายที่ใกล้จะถึงแก่ชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สินของบุคคลนั้นแล้วย่อม ไม่ทันการ ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สินของบุคคล หรือส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศได้ อีกทั้งยังไม่อาจที่จะระงับหรือยุติเหตุภัยอันตรายที่ใกล้จะถึงนั้นได้ทันทั่วทั้ง การบัญญัติให้อำนาจแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการสะกดยกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินหรือมีเหตุจำเป็นเร่งด่วนจึงสำคัญยิ่ง โดยเฉพาะบทบัญญัติของกฎหมายที่ต้องชัดเจนรัดกุมและครอบคลุมพอในการบังคับใช้

ปัญหาประการที่สาม ปัญหาการกำหนดระยะเวลาสูงสุดในการเก็บรักษา การใช้ประโยชน์ และการทำลายข้อมูลที่ได้จากการสะกดย ผู้ถูกสะกดยนั้นจะ ไม่รู้ตัว จึงเป็นข้อมูลที่อาจไปกระทบต่อสิทธิเสรีภาพในความเป็นส่วนตัวของบุคคล หรือประชาชนผู้ถูกสะกดยที่ไม่เกี่ยวข้อง การใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสาร จึงต้องใช้ความระมัดระวังเป็นอย่างยิ่ง การกำหนดระยะเวลาสูงสุดในการเก็บรักษา การใช้ประโยชน์ และการทำลายข้อมูลข่าวสารที่ได้จากการสะกดยนั้น จึงสำคัญมาก พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 ไม่ได้มีบทบัญญัติดังกล่าวไว้แต่อย่างใด มีเพียงบทบัญญัติในตอนท้ายของ มาตรา 17 วรรคห้าที่ให้ใช้บังคับตามข้อบังคับของอัยการสูงสุดกำหนด ซึ่งจากการศึกษาข้อบังคับของอัยการสูงสุดว่าด้วยการเก็บรักษา การใช้ประโยชน์ และการทำลายข้อมูลข่าวสาร ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 มาตรา 17 พ.ศ. 2556 แล้วก็พบว่า ไม่ได้มีบทบัญญัติหรือกำหนดกรอบระยะเวลาสูงสุดในการเก็บรักษา การใช้ประโยชน์ และการทำลายข้อมูลข่าวสารที่ได้มาในแต่ละคราวไว้แต่อย่างใด ซึ่งเกิดเป็นปัญหาทางกฎหมายในความไม่ชัดเจนและไม่ครอบคลุมพอในการบังคับใช้

เนื่องจากการสะกดยเป็นการล่วงล้ำเข้าไปในแดนสิทธิเสรีภาพของประชาชนหากไม่มีบทบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดกรอบระยะเวลาในการเก็บรักษา การใช้ประโยชน์ และการทำลายข้อมูลข่าวสารจากการสะกดยไว้ อาจส่งผลกระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลของผู้ถูกสะกดยหรือผู้อื่นที่ไม่เกี่ยวข้องได้ หรืออาจ

กล่าวได้ว่าหากไม่ได้มีการบัญญัติกฎหมายในเรื่องกรอบระยะเวลาสูงสุดในการเก็บรักษา การใช้ประโยชน์ และการทำลายข้อมูลข่าวสารที่ได้มาในแต่ละคราวไว้ นั่นก็หมายความว่าผู้ที่มีอำนาจอนุญาตจะกำหนดเวลาเท่าใดเมื่อใดก็ได้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้อนุญาต ซึ่งอาจเป็นช่องว่างทางกฎหมายให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจอนุญาตใช้อำนาจตามอำเภอใจโดยมิชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นเหตุให้มีผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนโดยไม่มีจำกัดระยะเวลา ซึ่งประเด็นดังกล่าวเป็นปัญหาที่สำคัญยิ่งหากข้อมูลที่ได้มาไม่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ข้อมูลที่ได้จากการสะกดรอยหรือพยานหลักฐานที่ได้มาอาจไปกระทบสิทธิส่วนบุคคลของผู้เกี่ยวข้องได้ ตัวอย่างเช่น ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางธุรกิจในครอบครัว ข้อมูลด้านการเงิน ความลับทางการค้า หรือข้อมูลอื่น ๆ ที่อาจสร้างความเสียหายแก่ผู้เกี่ยวข้อง และที่สำคัญหากเป็นข้อมูลที่ได้มาจากการส่งผ่านทางคอมพิวเตอร์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อทางเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ ที่สามารถเกิดขึ้นและทำสำเนาส่งต่อกันได้ง่าย หากข้อมูลและเอกสารเหล่านี้ถูกปล่อยทิ้งไว้โดยไม่ได้ใช้ประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวนและใช้เป็นพยานหลักฐานในคดี ย่อมต้องมีความเสี่ยงที่ข้อมูลและเอกสารจะรั่วไหลไปยังบุคคลภายนอกและสร้างความเสียหายให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ การบัญญัติบทกฎหมายเกี่ยวกับกรอบระยะเวลาในการเก็บรักษา การใช้ประโยชน์ และการทำลายข้อมูลที่ได้จากการสะกดรอยจึงสำคัญยิ่ง

จากการศึกษาค้นคว้าปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการตรวจสอบและถ่วงดุลการสะกดรอยด้วยเครื่องมือสื่อสารโทรคมนาคมและเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้ คือ

1. ปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการขออนุญาตสะกดรอย

ผู้ศึกษาขอเสนอแนะเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ.2556 มาตรา 21/ 1 เป็นข้อความดังนี้ ดังนี้

“พนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้จะขออนุญาตเพื่อให้มีอำนาจในการสะกดรอยต้องเป็นข้าราชการอัยการชั้น 3 ขึ้นไป หรือข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งประเภทวิชาการระดับชำนาญการขึ้นไป หรือตำแหน่งประเภททั่วไประดับอาวุโสขึ้นไป หรือข้าราชการตำรวจตำแหน่งตั้งแต่สารวัตรหรือเทียบเท่าขึ้นไป หรือข้าราชการทหารตำแหน่งตั้งแต่ผู้บังคับกองร้อยหรือเทียบเท่าขึ้นไป หรือข้าราชการทหารตำแหน่งตั้งแต่ผู้บังคับกองร้อยหรือเทียบเท่าขึ้นไป และการขออนุญาตเป็นผู้มีอำนาจในการสะกดรอย ให้ผู้ขออนุญาตทำเป็นหนังสือเสนอต่อผู้มีอำนาจอนุญาต โดยระบุเหตุผลความจำเป็นเพื่อสืบสวน จับกุม แสวงหาและรวบรวมพยานหลักฐาน รวมทั้งระบุเครื่องมือ อุปกรณ์ และวิธีการ พร้อมรายละเอียดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

การอนุญาตเป็นผู้มีอำนาจในการสะกดรอย ให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาสั่งอนุญาตได้คราวละไม่เกินเก้าสิบวันพร้อมกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ในการขออนุญาต และหากปรากฏข้อเท็จจริงว่าเหตุผลความจำเป็นไม่

เป็นไปตามที่ระบุหรือพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไป อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาอาจเปลี่ยนแปลงคำสั่งอนุญาตหรือขยายระยะเวลาอนุญาตได้อีก 30 วันหรือตามที่เห็นสมควร แต่รวมแล้วต้องไม่เกิน 120 วัน”

บทบัญญัติดังกล่าวผู้ขออนุญาตและผู้มีอำนาจอนุญาตให้สะกดรอยควรอยู่คนละองค์กร จะได้เกิดกลไกในการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจจากองค์กรภายนอกได้ การบังคับใช้กฎหมายจะเกิดความชัดเจนและครอบคลุมพอ ทั้งนี้เพื่อเป็นการอุดช่องว่างทางกฎหมายในการใช้อำนาจตามอำเภอใจของเจ้าหน้าที่ เพื่อยังให้เกิดการรับรองคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน และเป็นกลไกในการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจจากองค์กรภายนอก ที่สำคัญเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือให้กับข้อมูลและพยานหลักฐานของเจ้าหน้าที่จากการสะกดรอย ซึ่งจะต้องนำไปใช้พิจารณาคดีในชั้นศาลต่อไป ผู้ศึกษาจึงเห็นควรให้มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมกรณีดังกล่าวเพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาการขออนุญาตสะกดรอยดังกล่าว

2. ปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการพิจารณาอนุญาตให้สะกดรอย

ผู้ศึกษาขอเสนอแนะเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ.2556 มาตรา 21/ 2 เป็นข้อความดังนี้ ดังนี้

“หลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตให้พิจารณาเหตุจำเป็นอย่างหนึ่งอย่างใด หรือในกรณีที่มีเหตุจำเป็นเร่งด่วน ดังนี้

(1) เพื่อสืบสวน จับกุม แสวงหาและรวบรวมพยานหลักฐานดำเนินคดีกับผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิดหรือจะกระทำความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ เนื่องจากมีข้อมูลเกี่ยวกับพฤติการณ์การกระทำความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ

(2) การสืบสวน จับกุม แสวงหาและรวบรวมพยานหลักฐาน ดำเนินคดีกับผู้ต้องสงสัยด้วยวิธีอื่นกระทำได้ยาก หรืออาจเกิดอันตราย หรือ ความเสียหายในการปฏิบัติหน้าที่

(3) เพื่อประโยชน์ในการขยายผลการจับกุมผู้อยู่เบื้องหลังการกระทำความผิดหรือจะกระทำความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ

(4) ในสถานการณ์ที่มีเหตุจำเป็นเร่งด่วน มีความเสี่ยงอย่างรุนแรงต่อความปลอดภัยของบุคคลหรือทรัพย์สินที่อันตรายนั้นใกล้จะถึง หรือกำลังใกล้จะเกิดขึ้น เพื่อยุติอันตรายนั้นให้ทันเวลาที่ หรือระงับซึ่งความเสี่ยง หากสถานการณ์จำเป็นเร่งด่วนเช่นนั้น ไม่มีวิธีอื่นใดที่เจ้าหน้าที่ขออนุญาตได้โดยวิธีปกติได้ ให้เจ้าหน้าที่ใช้มาตรการดังกล่าวได้ด้วยวิธีการดังนี้ ด้วยปากเปล่า ลายลักษณ์อักษร โทรศัพท์ แฟกซ์ อีเมล หรือการสื่อสารอื่นที่เหมาะสมได้”

การเพิ่มเติมบทบัญญัตินี้ดังกล่าวดังกล่าวเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับเจ้าหน้าที่ในการขออนุญาตปฏิบัติหน้าที่ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นอย่างหนึ่งอย่างใด หรือในกรณีที่มีเหตุจำเป็นเร่งด่วน เพื่อบังคับ หรือยุติ

กษัตริย์อย่างรุนแรงต่อความไม่ปลอดภัยของบุคคลหรือทรัพย์สินได้ทันทั่วทั้งที่ ผู้ศึกษาจึงเห็นควรให้มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมกรณีดังกล่าว เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาเกี่ยวกับการพิจารณาอนุญาตให้สะกดรอยดังกล่าว

3. ปัญหาการกำหนดระยะเวลาสูงสุดในการเก็บรักษา การใช้ประโยชน์ และการทำลายข้อมูลที่ได้จากการสะกดรอย

ผู้ศึกษาขอเสนอแนะเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ.2556 มาตรา 21/ 3 เป็นข้อความดังนี้ ดังนี้

“ การเก็บรักษา การใช้ประโยชน์ และการทำลายข้อมูลที่ได้จากการสะกดรอยข้อมูลที่ได้รับการคุ้มครองต้องจัดเก็บในสถานที่ที่ปลอดภัย การทำลายข้อมูลต้องกระทำเมื่อเห็นว่าไม่มีการดำเนินคดีทางแพ่งหรือทางอาญาใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลหรือสิ้นระยะเวลา 5 ปีนับจากวันจัดทำบันทึกข้อมูล หรือรายงานหรือสิ้นระยะเวลา 5 ปี หลังจากดำเนินการใด ๆ กับบันทึกข้อมูล หรือรายงานดังกล่าว ยกเว้นในกรณีก่อนสิ้นระยะเวลา 5 ปี หากเห็นว่าบันทึกข้อมูลนั้นสิ้นประโยชน์ต่อการสืบสวนสอบสวนก็ให้สั่งรับรองการทำลายได้ทันที”

การเพิ่มเติมบทบัญญัติดังกล่าว เพื่อเป็นหลักประกันให้กับประชาชนซึ่งอาจถูกกระทบกระเทือนสิทธิเสรีภาพในการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลจากการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐนั้นอย่างไม่จำกัด การกำหนดกรอบระยะเวลาสูงสุดในการเก็บรักษา การใช้ประโยชน์ และการทำลายข้อมูลข่าวสารจากการสะกดรอยจึงมีความจำเป็นและสำคัญยิ่งที่จะต้องมีบทบัญญัติการบังคับใช้กฎหมายให้ชัดเจนรัดกุม เนื่องจากในปัจจุบันข้อมูลข่าวสารที่มาจากการส่งผ่านทางคอมพิวเตอร์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อทางเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ นั้น สามารถเกิดขึ้นและทำสำเนาส่งต่อกันได้ง่าย หากข้อมูลและเอกสารเหล่านี้ถูกปล่อยทิ้งไว้โดยไม่ได้ใช้ประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวน หรือใช้เป็นพยานหลักฐานในคดี ย่อมต้องมีความเสี่ยงที่ข้อมูลและเอกสารจะรั่วไหลไปยังบุคคลภายนอก และสร้างความเสียหายให้เกิดขึ้นแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ ดังนั้น เพื่อให้กระบวนการยุติธรรมมีความชัดเจนโปร่งใส มีประสิทธิภาพ น่าเชื่อถือ สามารถตรวจสอบและถ่วงดุลได้ และที่สำคัญส่งผลให้พยานหลักฐานที่ได้มาใช้พิจารณาคดีในชั้นศาลได้ ผู้ศึกษาจึงเห็นควรให้มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมกรณีดังกล่าว เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาการกำหนดระยะเวลาสูงสุดในการใช้ประโยชน์ การเก็บรักษา และการทำลายข้อมูลที่ได้จากการสะกดรอยดังกล่าว

เอกสารอ้างอิง

บรรเจิด สิงคะเนติ. **หลักพื้นฐานเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2552.

บุญศรี มีวงศ์อุโฆษ. **หลักการใช้อำนาจขององค์กรที่ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ พี เพรส จำกัด, 2549.

ปรีชาชาติ หาลำเจียก. “ การตรวจสอบถ่วงดุล: ศึกษาศึกษากรณีการสะกดรอยด้วยเครื่องมือสื่อสาร โทรคมนาคมและเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ.2556 มาตรา 21,” *วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์ มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*, 2559.

รัชดาพร ต่อสกุล. “ พยานหลักฐานที่ระบุตำแหน่งการใช้งานโทรศัพท์เคลื่อนที่ของผู้กระทำความผิดอาญา.” *วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*, 2560.

สถาบันกฎหมายอาญา สำนักงานอัยการสูงสุด. **การพัฒนากฎหมายป้องกันและปราบปราม องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ (ระยะที่ 2) เล่มที่ 9 เทคนิคการสืบสวนสอบสวนพิเศษ**. รายงานการวิจัย.กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. 2548.